

Tretia nedel'a pôstna A

8. marec 2026

Jn 4, 5 - 15, 19b - 26.39a 40 - 42

Milé sestry a bratia v Kristovi

Nachádzame sa uprostred veľkého pôstu. Texty Písma, ktoré čítame pri liturgii, počúvame ako výzvu k obnove nášho života. Každý z nás má pomerne jasnú predstavu o tom, čo je hriech, čo asi treba zmeniť, z čoho sa máme pred Veľkou Nocou vyspovedať. Ale často zabúdame, že pokánie nie je len o hriechoch. Opravdivé pokánie predstavuje niečo viac - celkovú zmenu života: otvorenie sa voči Druhému, voči druhým. Hriechom potom môže byť aj to, čo nám v zmene bráni - často práve pocit našej domnelej bezhriešnosti alebo naopak skepsa, ktorá nám bráni v otvorení sa voči Druhému - Bohu i človeku. Nakoniec aj Ježiš mal najväčší problém s farizejmi, ktorí vo svojej podstate boli spravodliví.

Dnes sme videli, ako Ježiš pri prechode cez Samáriu sa dal do rozhovoru, dialógu s neznámou ženou. Židia pokladali Samaritánov za odpadlíkov od viery a preto sa s nimi ani nerozprávali. Bol to jeden z dvanástich kmeňov Izraela, ktorý pre ostatných akoby prestal jestvovať. Na základe viery vznikol predsudok, ktorý Samaritánov automaticky zatriedil a odsúdil bez bližšieho poznania. Tým zavrhlí možnosť, že človek sa môže aj meniť a môže sa k dobru, niekedy aj viac ako sme ochotní predpokladať.

Ježiša nebol rigidným obhajcom tradícií, ako to my niekedy od náboženstva očakávame. Na jeho správaní bolo vidieť iné chápanie viery. Nie tradičné, ale otvorenosť voči Druhému - Bohu i človeku. Pre Ježiša nebol problém dať sa do reči so ženou, dokonca s takou, ktorú ostali pokladali za hriešnu. Ďalej si môžeme zobráť príklad z toho, že Ježiš ju nepoučoval, nerobil jej prednášku, ani jej nedával morálnu kázeň. Namiesto toho sa s ňou rozprával, viedol s ňou dialóg ako rovný s rovným.

Ježiš svojim príklonom k druhým dosiahol, že hriešnici sa viac otvárali voči Bohu a druhým. Prijímali posolstvo nového života, pokánia - často pritom predbehli tých, ktorí sa nazdávali, že už sú spravodliví.

Ježiš svojim rozhovorom so Samaritánkou učí, čo je dôležité pre chápanie viery aj dnes, v dnešnom svete. Ježiš v rozhovore nedefinoval náboženské pravdy ako to my často robíme, naopak - v istom zmysle ich dokonca spochybňoval: ako to bolo v prípade Jeruzalema - miesta opravdivej bohoslužby. Ježiš nás nepriamo viedol k tomu, aby sme začali rozmýšľať. (V tejto súvislosti si môžeme položiť otázku, ako by dnes Ježiš pristupoval k schvaľovaniu politiky, ktorá v mene domnelej viery je schopná zabíjať, či viesť vojnu. A to bez toho, aby sa jej protagonisti pýtali, čo vlastne pravá viera znamená).

To je dôležité aj dnes, v dnešnom svete, v ktorom už kresťanstvo - či sa nám to páči, alebo nie - prestalo byť vládnuou ideológiou. Dnešné evanjelium naznačuje, že k tradíciám by sme v mene skutočného Boha, skutočného Druhého mali pristupovať tvorivejšie, otvorenejšie. Vo viere by sme nemali hľadať potvrdenie nových totalít. Cesta viery spočíva v hľadaní Boha a druhého, bez toho, aby sme ich nútili stratiť svoju inakosť.

Ak teda nás pôstne evanjeliá vedú k pokániam, k väčšej citlivosti, dnešné evanjelium môžeme chápať ako dvojakú výzvu k pokániam, k obnove života - najprv pre nás ako pre jednotlivcov - pri pohľade na nás samotných. Aby sme hlavný dôraz nekládli na dodržiavanie tradícií, ale na väčšiu

otvorenosť pre Iného, iných - pre Boha, ktorý je už z princípu iný, väčší ako naše predstavy, aj pre druhých ľudí, ktorých niekedy príliš rýchlo hodnotíme. Odvolávať sa na to, že sme bez hriechu je trochu alibistické, je to trochu málo.

Dnešné evanjelium môže byť výzvou k pokániu aj pre nás všetkých, pre cirkev. Prečo sa my nevieme dať do rozhovoru s dnešným svetom tak, ako to vedel Ježiš. Prečo tak veľa zdôrazňujeme, že svet je dnes iný ako voľakedy. Je to výzva o to silnejšia, že vylúčení Samaritáni predstavovali len dvanásťtinu vyvoleného národa, dnes je ale situácia už skôr opačná. Preto by sme ako cirkev mali robiť pokánie za to, že na rozdiel od Ježiša sa vezieme skôr v zvykoch, ruší nás inakosť sveta, druhých a nakoniec aj Boha. Naučili sme sa pohodlne v tichosti hodnotiť, posudzovať a odsudzovať. Je pravda, že nás k tomu neustále vyzývajú médiá - od internetu až po nedeľné televízne debaty. Tam všade namiesto rozmýšľania sa uspokojíme so svojimi pomyselnými like-ami.

Ježiš nás ani dnes nevyzýva k nejakému prehnanému prispôsobovaniu sa svetú, ale k hľadaniu viery, ktorá vychádza z reality dnešného sveta. Bez toho, aby sme si robili falošné ilúzie, či nostalgicky sa vracali do minulosti.

A tak sa môžeme modliť: Ježišu daj, aby sme sa od Teba vedeli učiť otvorenosti voči druhým, skutočnej otvorenosti voči Bohu, ktorá nespočíva len na zachovaní tradícií, ale na živom vzťahu k Nemu a k druhým ľuďom - vo vzťahu, ktorému nás Ty sám učíš.